

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 182 (XXVI) — Nr. 35

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 16 ianuarie 2014

SUMAR

	Pagina	Nr.		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
Decizia nr. 466 din 14 noiembrie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, astfel cum aplicarea acestora a fost stabilită prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011	2-5		4.078/C/2013. — Ordin al ministrului justiției privind modificarea anexei la Ordinul ministrului justiției nr. 3.166/C/2012 pentru aprobarea Condițiilor și procedurilor privind transmiterea fără plată între unitățile din sistemul administrației penitenciarelor a produselor obținute în gospodăriile agrozootehnice	8
Decizia nr. 472 din 21 noiembrie 2013 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 ¹ alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor	5-7		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
			Decizia nr. 17 din 18 noiembrie 2013	9-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 466

din 14 noiembrie 2013

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, astfel cum aplicarea acestora a fost stabilită prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, excepție ridicată de Irena Silberstein în Dosarul nr. 7.996/2/2012 al Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 433D/2013.

La apelul nominal se prezintă, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, avocatul Corina Ruxandra Popescu, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsește partea statului român, prin Ministerul Finanțelor Publice, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului prezent, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

Astfel, cu privire la admisibilitatea excepției invocate, solicită schimbarea jurisprudenței recente a instanței de contencios constituțional, stabilită prin deciziile nr. 202/2013 și 212/2013, arătând că, fiind vorba despre un text de lege supus unei interpretări printr-un recurs în interesul legii, obligatorie conform dispozițiilor legale, acesta nu poate face obiectul unei excepții de neconstituționalitate decât în forma în care se găsește, urmare a interpretării respective. Totodată, apreciază că este firesc ca excepția de neconstituționalitate invocată să aducă critici aspectelor reținute prin decizia de interpretare, de vreme ce, în lipsa acestora, textul legal ar avea aceeași formă anterioară interpretării, iar excepția de neconstituționalitate nu și-ar găsi rostul. Prin urmare, arată că excepția este admisibilă, întrucât interpretarea textului de lege nu poate fi distinsă de textul în sine, împreună alcătuind un tot, deoarece, odată admis recursul în interesul legii, modul de interpretare statuat este obligatoriu, conform art. 329 alin. 3 teza finală din Codul de procedură civilă din 1865.

Pe fondul excepției, susține că normele cuprinse în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și în protocoalele sale adiționale alcătuiesc, împreună cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, un „bloc de convenționalitate”, cu consecința că acesta se

impune autorităților naționale cu aceeași forță juridică cu care se impun normele convenționale și care beneficiază, în temeiul art. 20 alin. (2) din Constituție, de aplicare prioritara în cazul apariției de neconcordanțe între actele internaționale privind drepturile omului, la care România este parte, și legile interne.

În cuprinsul Deciziei nr. 27 din 14 noiembrie 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că Legea nr. 247/2005 este o lege specială față de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, câtă vreme pentru imobilele preluate abuziv s-a adoptat o lege specială, nu se poate susține, fără a încălca principiul *specialia generalibus derogant*, că dreptul comun s-ar aplica cu prioritate sau în concurs cu legea specială, astfel încât acțiunile directe împotriva statului român nu pot fi primite, deoarece ignoră principiul *specialia generalibus derogant*. Se mai arată că, spre deosebire de o altă decizie pronunțată de aceeași instanță în soluționarea unui recurs în interesul legii referitor la materia revendicării, și anume Decizia nr. 33 din 9 iunie 2008, în Decizia nr. 27/2011 Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai preluat și principiul priorității Convenției față de legea specială.

Or, în opinia reprezentantului autoarei excepției de neconstituționalitate, cele două „corpuri normative”, respectiv Legea nr. 247/2005 și Decizia nr. 27 din 14 noiembrie 2011, alcătuiesc un „bloc de legalitate” inferior „blocului de convenționalitate” compus din Convenția și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Față de existența celor două planuri, în măsura în care Legea nr. 247/2005, chiar interpretată în lumina deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție, nu conține dispoziții mai favorabile și contravine Convenției, interpretată în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, rezultă evident că aplicarea corpului legal în dauna „blocului de convenționalitate” constituie o încălcare a dispozițiilor art. 20 din Constituție.

În susținerea celor mai sus menționate, depune concluzii scrise la dosar.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, invocă atât jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată prin deciziile nr. 202/2013 și nr. 212/2013, cât și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume Hotărârea din 6 aprilie 2006 pronunțată în Cauza *Lindner și Hammermayer împotriva Statului român*, Hotărârea din 8 iunie 2010 pronunțată în Cauza *Maties împotriva României*, precum și Hotărârea din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Decizia civilă nr. 257 din 13 februarie 2013, pronunțată în Dosarul nr. 7.996/2/2012, **Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de**

neconstituționalitate a prevederilor titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Irena Silberstein într-o cauză având ca obiect „pretenții”.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea acesteia susține că, așa cum sunt interpretate prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011, potrivit căreia persoanele îndreptățite trebuie să urmeze calea prevăzută de Legea nr. 247/2005, și având în vedere cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, prevederile titlului VII din Legea nr. 247/2005 contravin dispozițiilor art. 11, art. 20 și art. 44 din Constituție, precum și dispozițiilor art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, apreciază că aceasta este nefondată.

Astfel, instanța arată că prevederile legale criticate nu încalcă niciun drept constituțional invocat de autoarea excepției, ci doar prevede procedura de stabilire a cuantumului despăgubirilor datorate acesteia, procedură ce poate fi ulterior contestată de persoana îndreptățită în fața instanței de contencios administrativ. Posibilitatea statului de a stabili pe cale legislativă o anumită procedură de despăgubire a persoanelor îndreptățite este recunoscută și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care lasă la latitudinea statelor semnatare ale Convenției adoptarea măsurilor legislative pe care le găsesc de cuviință pentru restituirea proprietăților preluate de stat sau acordarea de despăgubiri.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În susținerea acestui punct de vedere invocă Decizia nr. 5 din 8 ianuarie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII din Legea nr. 247/2005, prin care Curtea Constituțională a statuat că este opțiunea exclusivă a legiuitorului de a decide asupra modului de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută, astfel încât prevederile de lege criticate sunt în deplin acord cu dispozițiile constituționale ale art. 44 alin. (1) teza a doua, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege.

De asemenea, apreciază că invocarea dispozițiilor art. 44 din Constituție și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este neîntemeiată, dat fiind faptul că reglementarea legală criticată este în concordanță cu dreptul oricărei persoane a respectarea bunurilor sale, iar suspendarea exercițiului dreptului de dispoziție asupra titlului de despăgubire este firească, atâta timp cât se află în derulare soluționarea unei contestații formulate împotriva unei decizii emise de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor.

Avocatul Poporului apreciază că nu poate fi reținută critica de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII al Legii nr. 247/2005 față de dispozițiile constituționale ale art. 11, art. 20

și art. 44 și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată prin Decizia nr. 1.241 din 6 octombrie 2009.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost reținut prin dispozitivul încheierii de sesizare, îl constituie prevederile titlului VII din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 653 din 22 iulie 2005.

Din examinarea motivelor de neconstituționalitate invocate de autoarea excepției se reține că prevederile titlului VII din Legea nr. 247/2005, astfel cum acestea au fost interpretate prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011, contravin dispozițiilor art. 11, art. 20 și art. 44 din Constituție, precum și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Având în vedere natura criticilor de neconstituționalitate formulate în susținerea excepției, precum și conținutul Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, astfel cum aplicarea acestora a fost stabilită prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 17 februarie 2012, decizie referitoare la recursurile în interesul legii formulate de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la calitatea procesuală pasivă a statului român, prin Ministerul Finanțelor Publice, în cererile având ca obiect acordarea de despăgubiri pentru imobilele preluate abuziv, imposibil de restituit în natură și pentru care se prevăd măsuri reparatorii prin titlul VII al Legii nr. 247/2005.

Titlul VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 cuprinde următoarele capitole: cap. I — *Dispoziții generale*, art. 1—5, cap. II — *Fondul „Proprietatea”*, art. 6—12¹, cap. III — *Măsuri instituționale*, art. 13—14², cap. IV — *Măsuri anticorupție*, art. 15, cap. V — *Procedurile administrative pentru acordarea despăgubirilor*, art. 16—18, cap. V¹ — *Valorificarea titlurilor de despăgubire. Stabilirea algoritmului de atribuire a acțiunilor emise de Fondul „Proprietatea”*, art. 18¹—18⁹, cap. VI — *Căi de atac în justiție*, art. 19 și 20, cap. VI¹ — *Răspunderi și sancțiuni*, art. 20¹, și cap. VII — *Dispoziții tranzitorii și finale*, art. 21—33.

Prevederile art. 13, 14, 14¹, 14², art. 15 lit. a)—d) și f), art. 16, 17, 18, 18¹, 18², 18³, 18⁴, 18⁵, 18⁶, 18⁷, 18⁸, 18⁹ și art. 22 din titlul VII al Legii nr. 247/2005, cu modificările și completările

ulterioare, au fost abrogate prin art. 50 lit. c) din capitolul VI — *Dispoziții tranzitorii și finale* al Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013.

În ceea ce privește abrogarea prevederilor cuprinse în reglementarea legală a cărei neconstituționalitate a fost invocată, în jurisprudența sa, concretizată prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, nuanțând interpretarea sintagmei „*in vigoare*” din cuprinsul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, text care circumstanțiază controlul de constituționalitate numai la legile și ordonanțele în vigoare, Curtea Constituțională a reținut că acest control vizează „dispozițiile aplicabile cauzei, chiar dacă acestea nu mai sunt în vigoare”, dar ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare.

O astfel de soluție a fost justificată prin faptul că, deși abrogată, „legea civilă poate ultraactiva în unele situații, potrivit principiului *tempus regit actum*”. Așa fiind, Curtea este competentă și urmează a se pronunța asupra prevederilor de lege cu care a fost sesizată.

Autoarea excepției de neconstituționalitate susține că reglementarea legală criticată contravine dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 11 — *Dreptul internațional și dreptul intern*, art. 20 — *Tratatele internaționale privind drepturile omului* și art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*. De asemenea, apreciază că prevederile titlului VII al Legii nr. 247/2005 aduc atingere și dispozițiilor art. 1 intitulat *Protecția proprietății* cuprins în Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele:

Din expunerea motivelor de neconstituționalitate invocate în susținerea excepției, Curtea observă că autoarea acesteia critică, în mod indirect, Decizia nr. 27 din 14 noiembrie 2011, pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, arătând că soluția jurisprudențială obligatorie pentru instanțele de judecată, pronunțată cu prilejul soluționării unui recurs în interesul legii, în temeiul căreia dispozițiile legii speciale, și anume titlul VII din Legea nr. 247/2005, se aplică prioritar față de legea generală, respectiv art. 480 și următoarele din Codul civil din 1864 și art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, contravine art. 20 alin. (2) din Constituție, care consacră prioritatea reglementărilor internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Curtea reține că, prin Decizia nr. 27 din 14 noiembrie 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că acțiunile prin care se solicită acordarea de despăgubiri bănești pentru imobilele preluate abuziv, imposibil de restituit în natură și pentru care se prevăd măsuri reparatorii prin titlul VII al Legii nr. 247/2005, îndreptate direct împotriva statului român și întemeiate pe dispozițiile dreptului comun în materia acțiunii în revendicare, ale art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 13 din aceeași convenție, trebuie respinse ca inadmisibile.

În acest context, din prisma criticilor formulate de autoarea excepției de neconstituționalitate, Curtea apreciază că obiectul excepției îl reprezintă o decizie pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție cu prilejul pronunțării unui recurs în interesul legii.

Așa fiind, în cauză se impune a fi analizată în primul rând competența Curții Constituționale de a se pronunța asupra unei astfel de excepții de neconstituționalitate.

Din această perspectivă, jurisprudența Curții Constituționale, concretizată prin Decizia nr. 202 din 18 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 19 iunie 2013, este unitară, cu două abordări distincte:

1. Curtea Constituțională, constatând că este competentă să se pronunțe asupra constituționalității interpretării date unei norme juridice printr-un recurs în interesul legii, a statuat că poate verifica constituționalitatea textelor legale aplicabile în interpretarea consacrată prin recursurile în interesul legii, tocmai pentru a nu permite ca un text legal să fie susceptibil de aplicare în limite ce ar putea intra în coliziune cu Legea fundamentală.

Cu alte cuvinte, Curtea Constituțională nu are competența de a se pronunța asupra deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție ca act jurisdicțional, dar se poate pronunța asupra actului de reglementare primară, astfel cum a fost interpretat prin decizia acestei instanțe de judecată. Reprezentativă în acest sens este Decizia Curții Constituționale nr. 854 din 23 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 394 din Codul de procedură penală în interpretarea dată prin Decizia nr. LX/2007 pronunțată de Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, decizie publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 21 septembrie 2011.

2. Pe cale de consecință, atunci când obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă însăși decizia instanței supreme, iar nu o anumită interpretare dată unei norme juridice prin intermediul deciziei pronunțate cu prilejul soluționării recursului în interesul legii, excepția de neconstituționalitate astfel formulată este inadmisibilă, dat fiind faptul că o hotărâre judecătorească nu poate fi supusă unui control de constituționalitate.

În acest sens este Decizia Curții Constituționale nr. 409 din 4 noiembrie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică și ale Deciziei nr. VI din 27 septembrie 1999 a Secțiilor Unite ale Curții Supreme de Justiție, decizie publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 27 noiembrie 2003.

Analizând prezenta excepție de neconstituționalitate din perspectiva propriei sale jurisprudențe în materie, și pentru a determina dacă Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011 poate fi supusă controlului de constituționalitate, Curtea reține că recursul în interesul legii este o instituție juridică ce contribuie la asigurarea respectării principiului securității juridice și a preeminenței dreptului, în vederea înlăturării unei justiții unice, imparțiale și egalitare, în acord cu prevederile art. 124 alin. (2) din Constituție.

În acest sens, în scopul asigurării unei jurisprudențe unitare, rolul instanței supreme în cadrul sistemului judiciar național este unul esențial, acesta fiind subliniat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în *Cauza Beian împotriva României (nr. 1)*, paragraful 37, prin care s-a statuat că, deși divergențele de jurisprudență constituie, prin natura lor, consecința inerentă a oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență în raza lor teritorială, cu toate acestea, rolul unei instanțe supreme este să regleze aceste contradicții de jurisprudență.

Reglementat prin art. 329 și următoarele din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 514 și următoarele din noul Cod de procedură civilă, recursul în interesul legii este acel mijloc procesual prin care se urmărește realizarea unei jurisprudențe unitare atunci când se constată că, prin hotărâri judecătorești irevocabile, respectiv definitive — în sistemul noului Cod de procedură civilă, s-au dat dezlegări diferite aceleiași chestiuni/probleme de drept. Cu alte cuvinte, scopul recursului în interesul legii este acela de a înlătura o practică neunitară a instanțelor judecătorești, prin pronunțarea de către

Înalta Curte de Casație și Justiție a unei decizii prin care dezlegarea dată chestiunilor/problemelor de drept judecate devine obligatorie pentru instanțe de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Cu privire la activitatea de interpretare a legii, realizată de către Înalta Curte de Casație și Justiție cu prilejul soluționării unui recurs în interesul legii, în literatura de specialitate s-a arătat că, în acest caz, instanța supremă desfășoară o activitate care este parte integrantă a procesului de aplicare a dreptului, iar în ceea ce privește sensul interpretării cazuale, realizate de instanțele de judecată sau de autoritățile administrative în procesul aplicării dreptului, s-a arătat că, în cadrul acesteia, organul de interpretare este ținut să clarifice cu toată precizia sensul normei juridice și să stabilească compatibilitatea acesteia în raport cu o anumită situație de fapt.

Raportând aceste aspecte de teorie a dreptului la examinarea prezentei excepții de neconstituționalitate, Curtea constată că, prin Decizia nr. 27 din 14 noiembrie 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a realizat o interpretare a conținutului normativ al titlului VII din Legea nr. 247/2005, în vederea aplicării unitare a acestuia de către instanțele judecătorești, interpretare care, în acord cu jurisprudența constantă a Curții Constituționale, să fie susceptibilă de a face obiectul unui control de constituționalitate.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor titlului VII intitulat „Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv” din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, astfel cum aplicarea acestora a fost stabilită prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 27 din 14 noiembrie 2011, excepție ridicată de Irena Silberstein în Dosarul nr. 7.996/2/2012 al Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 noiembrie 2013.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 472

din 21 noiembrie 2013

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22¹ alin. (2)
din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor**

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător

Tudorel Toader	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 22¹ alin. (2) din Ordonanța Guvernului

nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, excepție ridicată de Consiliul Local al Municipiului Făgăraș, prin primar, în Dosarul nr. 26/64/2012 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și care constituie obiectul Dosarului nr. 54D/2013 al Curții Constituționale.

La apelul nominal se constată lipsa părților.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent referă asupra faptului că dosarul este repus pe rol, după ce dezbaterile inițiale au avut loc în ședința publică din 1 octombrie 2013, dată la care, în scopul unei mai bune studieri a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea la data de 15 octombrie 2013, când a dispus repunerea cauzei pe rol pentru data de 21 noiembrie 2013, ca urmare a imposibilității constituirii majorității prevăzute de art. 6 și art. 51 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 47/1992.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public. Acesta pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât autorul acesteia solicită, de fapt, modificarea textului de lege criticat în sensul ca retransmiterea sectoarelor de drum către autoritățile administrației publice locale de care au aparținut să aibă loc cu acordul acestora, la fel ca preluarea lor de către administratorul drumurilor naționale. În subsidiar, apreciază că excepția este neîntemeiată, precizând că textul de lege ce formează obiectul acesteia nu contravine principiului constituțional al autonomiei locale, deoarece, în lipsa acordului menționat, autoritatea administrației publice locale nu poate refuza reprimirea unui bun care îi aparține.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 29 octombrie 2012, pronunțată în Dosarul nr. 26/64/2012, **Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 221 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor**, excepție ridicată de Consiliul Local al Municipiului Făgăraș, prin primar, într-o cauză având ca obiect anularea unor acte administrative.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia — autoritate administrativă locală — arată că nu a fost de acord cu reprimirea în administrare a unui tronson de drum preluat anterior de Ministerul Transporturilor în vederea efectuării unor lucrări de reabilitare, deoarece acestea nu au fost executate corespunzător, tronsonul de drum prezentând grave deficiențe, care pun în pericol siguranța traficului rutier și a cetățenilor. În aceste împrejurări, susține, în esență, că textul de lege criticat este neconstituțional, întrucât retransmiterea către autoritățile administrației publice locale nu este condiționată de acordul acestora — așa cum se întâmplă, potrivit art. 221 alin. (1) din ordonanță, în cazul preluării —, acord care ar presupune confirmarea efectuării lucrărilor. În opinia sa, textul de lege criticat contravine principiului constituțional al autonomiei locale, întrucât Consiliul Local ar trebui să își dea acordul atât la predarea, cât și la preluarea în administrarea sa a unui bun. Altfel, ar fi afectată însăși substanța dreptului de administrare. Susține că prin reglementarea criticată se instituie o diferențiere nejustificată de tratament între momentul transmiterii și cel al preluării în administrare, precum și o îngrijire a dreptului de a avea obiecțiuni, de a accepta sau de a refuza retransmiterea în administrare a tronsonului de drum preluat, în funcție de modul în care au fost realizate sau nu lucrările pentru care s-a preluat administrarea drumului. În opinia sa, textul de lege criticat defavorizează autoritatea administrativă locală, întrucât reprimirea în administrare a

drumului, fără acordul său, reprezintă o descărcare de gestiune pentru autoritatea centrală, în detrimentul autorității locale, care își reia responsabilitatea stării tehnice a drumului, în condițiile în care aceasta poate fi mai rea decât cea de la predarea administrării, iar o asemenea retransmitere presupune modificări bugetare locale care să includă întreținerea drumului. Textul de lege criticat creează o vătămare a intereselor administrației locale de către administrația centrală și face abstracție de cerința proporționalității măsurilor individuale dispuse. Arată că, de vreme ce preluarea din administrația locală de către autoritatea administrativă centrală a unui tronson de drum național nu se poate face decât cu acordul autorității publice locale, retransmiterea în administrarea autorității publice locale a aceluiași tronson de drum nu poate fi dispusă decât în aceleași condiții ca la preluare, cu acordul administrației publice locale, pentru a fi respectată cerința proporționalității. Existența acordului administrației publice locale pentru preluarea administrării bunului i-ar da posibilitatea ca, în calitate de administrator, să stabilească, să confirme sau să infirme realizarea scopului pentru care și-a dat acordul la preluarea dreptului de administrare.

Curtea de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal apreciază că textul de lege criticat este constituțional.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, textul de lege ce formează obiectul acesteia neconținând dispoziții de natură să afecteze principiul autonomiei locale. În acest sens, precizează că, încă de la emiterea acordului pentru darea în administrare către administratorul drumurilor naționale a sectoarelor de drum național sau a altor sectoare de drum, autoritățile locale aveau cunoștință de toate aspectele vizate de acest acord, corespunzător prevederilor ordonanței, și anume scopul pentru care urma să se facă transmiterea — adică realizarea proiectelor prioritare de interes național sau european, dar și sursa de finanțare aferentă, autoritățile locale fiind, astfel, degrevate, în mod corespunzător, de cheltuielile aferente lucrărilor vizate. Referitor la criticile în sensul că era necesar ca prin ordonanță să se prevadă și un acord final, distinct de cel anterior, pentru retransmiterea bunurilor în administrarea autorităților administrației publice locale de care au aparținut, apreciază că acestea nu vizează aspecte de constituționalitate, obligațiile și răspunderea autorității publice contractante, inclusiv cu privire la realizarea recepției lucrărilor finalizate, fiind prevăzute de legislația în vigoare. Totodată, precizează că, potrivit art. 867 din Codul civil, dreptul de administrare se constituie prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean sau, după caz, a consiliului local, iar autoritățile menționate controlează modul de exercitare a dreptului de administrare. Așadar, autoritățile locale nu sunt lipsite de posibilitatea legală a controlării modului de exercitare a dreptului de administrare constituit potrivit legii, inclusiv pe perioada realizării/finalizării lucrărilor în cauză. De asemenea, arată că, la retransmiterea în administrare a sectoarelor de drum aflate în domeniul public astfel reabilitate sau modernizate, respectiv la încheierea protocolului de predare-primire, autorităților publice le revine obligația aferentă de a verifica starea tehnică a sectoarelor de drum în cauză, pe care trebuie să asigure realizarea serviciilor de transport în condiții de siguranță și să procedeze la toate demersurile legale pe care le consideră necesare, inclusiv pentru recuperarea eventualelor prejudicii, potrivit legii civile.

Avocatul Poporului apreciază că nu pot fi reținute criticile formulate de autorul excepției de neconstituționalitate. În opinia sa, este evident că acordul exprimat pentru trecerea temporară a unor sectoare de drum din patrimoniul autorităților locale implică și acordul acestora pentru retransmiterea lor, la finalizarea lucrărilor. Apreciază că este firesc ca, după finalizarea lucrărilor, sectoarele de drum să fie retransmise autorităților administrației publice de la care au fost preluate inițial. Măsura instituită de legiuitor are în vedere modernizarea drumurilor de interes național, județean și local, iar pentru eficientizare s-a prevăzut un sistem centralizat de realizare, cu consecințe pozitive asupra dezvoltării economice a unităților administrativ-teritoriale. Ca atare, textul de lege criticat nu vizează o restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți, ci reprezintă concretizarea obligației statului prevăzută de art. 135 alin. (2) lit. f) din Constituție prin care acesta trebuie să asigure crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 22¹ alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 29 iunie 1998. Art. 22¹ a fost introdus prin art. I pct. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 38/2006 pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 692 din 14 august 2006, și modificat ulterior prin Legea nr. 10/2007 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 38/2006, pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 16 ianuarie 2007. În prezent, textul de lege criticat are următoarea redactare: „După finalizarea lucrărilor, sectoarele de drum se retransmit autorităților administrației publice locale de care au aparținut.”

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22¹ alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, excepție ridicată de Consiliul Local al Municipiului Făgăraș, prin primar, în Dosarul nr. 26/64/2012 al Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 noiembrie 2013.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

În opinia autorului excepției, textul de lege criticat încalcă dispozițiile din Legea fundamentală cuprinse în art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și în art. 120 alin. (1) potrivit căruia administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin întreaga motivare a acesteia, autorul său argumentează ideea că Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 ar trebui să conțină o reglementare prin care să permită autorităților administrației publice locale să își exprime acordul cu privire la reprimirea, de la administratorul drumurilor naționale sau, după caz, de la ministerul de resort, a sectoarelor de drum pe care au fost executate lucrările din cadrul proiectelor prioritare de interes național și european, respectiv de interes județean și de interes local. Un asemenea acord ar fi necesar, în opinia autorului excepției, pentru a confirma calitatea lucrărilor efectuate, ceea ce ar da expresie, în cele din urmă, autonomiei locale de care se bucură autoritățile administrației publice din unitățile administrativ-teritoriale, potrivit art. 120 alin. (1) din Constituție.

Curtea constată că, din modul de formulare al motivării excepției, rezultă că autorul acesteia tinde spre completarea enunțului textului de lege ce formează obiect al excepției, prin introducerea unei noi cerințe, și anume aceea ca retransmiterea, după finalizarea lucrărilor, a sectoarelor de drum către autoritățile administrației publice locale de care au aparținut să aibă loc numai după exprimarea acordului acestora cu privire la reprimirea în administrare a acestora, dacă apreciază că lucrările executate au o calitate corespunzătoare.

Potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”, astfel că, din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate apare ca inadmisibilă, autorul acesteia fiind nemulțumit de lipsa din conținutul normativ al textului criticat a unei astfel de precizări.

Pe de altă parte, pe lângă cele mai sus constatate, Curtea observă că este atributul instanței de judecată investite cu soluționarea litigiului să clarifice natura raporturilor juridice stabilite între părțile din proces și să stabilească drepturile și obligațiile ce decurg din acestea, în funcție de împrejurările specifice ale cauzei. Aceasta, deoarece aspectele prezentate în motivarea excepției nu reprezintă veritabile critici de neconstituționalitate, ci constituie, în realitate, o problemă de aplicare a legii, care ține de competența exclusivă a instanței judecătorești competente să judece procesul în cadrul căruia a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate.

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL JUSTIȚIEI

ORDIN

privind modificarea anexei la Ordinul ministrului justiției nr. 3.166/C/2012 pentru aprobarea Condițiilor și procedurilor privind transmiterea fără plată între unitățile din sistemul administrației penitenciarelor a produselor obținute în gospodăriile agrozootehnice

Având în vedere Adresa nr. 54.306/DCEAN/2013 a Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin care se solicită emiterea ordinului ministrului justiției de modificare a Ordinului ministrului justiției nr. 3.166/C/2012 pentru aprobarea Condițiilor și procedurilor privind transmiterea fără plată între unitățile din sistemul administrației penitenciarelor a produselor obținute în gospodăriile agrozootehnice, în conformitate cu dispozițiile art. 10 alin. (4) și (5) din Ordonanța Guvernului nr. 26/1994 privind drepturile de hrană, în timp de pace, ale personalului din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul justiției emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul ministrului justiției nr. 3.166/C/2012 pentru aprobarea Condițiilor și procedurilor privind transmiterea fără plată între unitățile din sistemul administrației penitenciarelor a produselor obținute în gospodăriile agrozootehnice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 713 din 19 octombrie 2012, se modifică după cum urmează:

— **Articolul 7 va avea următorul cuprins:**

„Art. 7. — Transferul fără plată al produselor obținute în gospodăriile agrozootehnice între unitățile din sistemul administrației penitenciarelor se realizează prin autofacturare, conform art. 125¹ alin. (1) pct. 16 și art. 128 alin. (4) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare”.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul justiției,
Robert Marius Cazanciuc

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 17**din 18 noiembrie 2013**

Dosar nr. 17/2013

Livia Doina Stanciu — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului

Lavinia Curelea — președintele Secției I civile

Roxana Popa — președintele delegat al Secției a II-a civile

Ionel Barbă — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Corina Michaela Jîjîie — președintele Secției penale

Ilie Iulian Dragomir — judecător Secția penală

Mariana Ghena — judecător Secția penală

Lavinia Valeria Lefterache — judecător Secția penală

Francisca Maria Vasile — judecător Secția penală

Leontina Șerban — judecător Secția penală

Dan Marius Foițoș — judecător Secția penală

Ana Maria Dascălu — judecător Secția penală

Mirela Sorina Popescu — judecător Secția penală

Valentin Horia Șelaru — judecător Secția penală

Magdalena Iordache — judecător Secția penală

Angela Dragne — judecător Secția penală

Livia Luminița Zglimbea — judecător Secția penală — judecător-raportor

Ionuț Mihai Matei — judecător Secția penală

Lucia Tatiana Rog — judecător Secția penală

Adina Georgeta Nicolae — judecător Secția I civilă

Simona Gina Pietreanu — judecător Secția I civilă

Ileana Izabela Dolache — judecător Secția a II-a civilă

Aurelia Motea — judecător Secția a II-a civilă

Zoița Milășan — judecător Secția de contencios administrativ și fiscal

Gheorghita Luțac — judecător Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 17/2013 este constituit conform dispozițiilor art. 414⁴ alin. 3 din Codul de procedură penală, modificat și completat prin Legea nr. 202/2010, raportat la dispozițiile art. 27² din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința completului este prezidată de doamna Livia Doina Stanciu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă procurorul șef al Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Iuliana Nedelcu.

La ședința de judecată participă magistratul-asistent din cadrul Secțiilor Unite, doamna Monica Eugenia Ungureanu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de către **Ministerul Public asupra**

Sesizării nr. 1.595/II/A/22 din 17 mai 2013 a Colegiului de conducere al Curții de Apel Bacău, vizând problema de drept: „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice, care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitate de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă.”

Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii învederând că examenul jurisprudenței penale actuale a evidențiat mai multe orientări cu privire la acest aspect și, prin urmare, caracterul neunitar al practicii judiciare:

1. într-o orientare, instanțele au reținut un concurs de infracțiuni în structura căruia au intrat:

a) infracțiunile prevăzute de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României (*Codul vamal*) și art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (*Codul fiscal*) (anexele nr. 1—93);

b) art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (anexele nr. 94—103);

c) art. 270 alin. (3) din Codul vamal, art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 (anexele nr. 104—108);

2. într-o altă orientare, instanțele au reținut o singură infracțiune, după cum urmează:

a) art. 270 alin. (3) din Codul vamal (anexele nr. 109—139);

b) art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal (anexele nr. 140—168);

c) art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 (anexa nr. 169).

A fost arătată opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul că încadrarea juridică corectă este cea exprimată de prima orientare jurisprudențială, respectiv că „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (*deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat*), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă”, este cea a unui concurs ideal între infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal.

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Livia Doina Stanciu, a declarat dezbaterea închisă, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept ce a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a arătat că în practica judiciară națională nu există un punct de vedere unitar cu privire la „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice, care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitate de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de

lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă”.

2. Examenul jurisprudențial

Prin recursul în interesul legii se arată că, în urma verificării jurisprudenței la nivel național cu privire la interpretarea și aplicarea art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal, respectiv încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă, a fost relevată o practică neunitară.

3. Soluțiile pronunțate de instanțele judecătorești

Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut recursul în interesul legii învederând că examenul jurisprudenței penale actuale a evidențiat mai multe orientări cu privire la acest aspect și, prin urmare, caracterul neunitar al practicii judiciare:

3.1. Într-o orientare, instanțele au reținut un concurs de infracțiuni în structura căruia au intrat:

a) infracțiunile prevăzute de art. 270 alin. (3) din Codul vamal și art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal (anexele nr. 1—93);

b) art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 (anexele nr. 94—103);

c) art. 270 alin. (3) din Codul vamal, art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 (anexele nr. 104—108).

3.2. Într-o altă orientare, instanțele au reținut o singură infracțiune, după cum urmează:

a) art. 270 alin. (3) din Codul vamal (anexele nr. 109—139);

b) art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal (anexele nr. 140—168);

c) art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 (anexa nr. 169).

A fost arătată opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul că încadrarea juridică corectă este cea exprimată de prima orientare jurisprudențială, respectiv că „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă”, este cea a unui concurs ideal între infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal.

4. Soluția propusă de autorul sesizării (Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău):

„În cazul deținerii în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile nemarcate fiscal peste limita prevăzută de lege, produse pentru care accizele nu au fost percepute și care provin din contrabandă, pe lângă infracțiunea de evaziune fiscală trebuie reținută infracțiunea prevăzută de art. 296¹ din Codul fiscal, precum și infracțiunea de contrabandă.”

Argumente invocate:

Prin simpla deținere în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile pentru care accizele n-au fost percepute conform legii, devine exigibilă obligația de plată, iar prin nedeclararea acestora organelor fiscale se realizează o ascundere a bunului taxabil în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, fiind întrunite astfel elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005, pentru că orice persoană fizică sau juridică poate fi subiect activ al infracțiunii de evaziune fiscală în situația în care deține în afara antrepozitului fiscal produse accizabile și nu face dovada că pentru acele produse s-au plătit accizele către statul îndreptățit.

Dacă produsele accizabile deținute în afara antrepozitului fiscal sunt nemarcate, marcate necorespunzător ori cu marcaje false și depășesc limitele stabilite de art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal, evaziunea fiscală va intra în concurs cu infracțiunea prevăzută de acest din urmă text de lege.

Originea ilicită a bunului dobândit în mod fraudulos nu justifică sustragerea acestuia de la impunere. Edificatoare în acest sens sunt dispozițiile art. 14 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală (*Codul de procedură fiscală*), conform cărora *veniturile, alte beneficii și valori patrimoniale sunt supuse legii fiscale indiferent dacă sunt obținute din activități ce îndeplinesc sau nu cerințele altor dispoziții legale.*

Comparând conținutul constitutiv al infracțiunii de evaziune fiscală în modalitatea prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005, constând în ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, precum și conținutul infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal, se constată că deținerea în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile nemarcate fiscal, peste limitele prevăzute de lege, reprezintă unul dintre mijloacele frauduloase de realizare a laturii obiective a evaziunii fiscale, care constituie prin ea însăși o infracțiune distinctă, astfel încât nu poate fi absorbită în conținutul infracțiunii de evaziune fiscală.

Nici infracțiunea de evaziune fiscală nu poate fi absorbită în infracțiunea prevăzută de Codul fiscal, întrucât în conținutul acestei din urmă infracțiuni legiuitorul nu prevede expres cerința scopului sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale. Astfel, sunt incidente dispozițiile art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal, dacă produsele accizabile deținute în afara antrepozitului fiscal nu sunt marcate corespunzător și în situația în care accizele au fost percepute conform legii, făptuitorul neurmărind o sustragere de la plata acestora. Aceasta pentru că produsele accizabile, respectiv produsele alcoolice, tutunul prelucrat, sunt supuse unui regim special, constând în obligația de marcarea acestora, conform art. 206⁶¹ și următoarele din Codul fiscal, iar pentru asigurarea respectării acestui regim special, legiuitorul a instituit sancțiuni specifice, inclusiv de natură penală.

Pe de altă parte, a considera că infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal absoarbe în conținutul acesteia infracțiunea de evaziune fiscală ar însemna că aceeași soluție să fie reținută și în cazul contravenției prevăzute de art. 221³ alin. (2) lit. b) din Codul fiscal, *singura deosebire dintre conținutul infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal și cel al contravenției prevăzute de art. 221³ alin. (2) din Codul fiscal fiind numărul și cantitatea de produse accizabile nemarcate fiscal deținute în afara antrepozitului fiscal.* Or, o asemenea soluție ar fi inacceptabilă, permițând să rămână nesancționate din punct de vedere penal persoane care ascund bunul ori sursa impozabilă sau taxabilă, deși acționează în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Referitor la infracțiunea de contrabandă, Codul vamal nu mai prevede, așa cum se preciza în vechiul Cod vamal la art. 182, că, în cazul în care trecerea peste frontieră a unor anumite mărfuri sau bunuri constituie infracțiuni cuprinse în alte legi, fapta se pedepsește în condițiile și cu sancțiunile prevăzute în acele legi, dacă sunt mai aspre.

Din moment ce art. 278 din Codul vamal se limitează la a preciza că *dispozițiile secțiunii care cuprinde infracțiunile la regimul vamal se completează cu prevederile Codului penal al României, precum și cu dispozițiile penale prevăzute în alte legi speciale* demonstrează că legiuitorul a promovat soluția concursului de infracțiuni pentru cazurile în care anterior se recunoaște doar un concurs de texte.

5. Opinia procurorului general

Soluția propusă de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul orientării jurisprudențiale potrivit căreia „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin

din contrabandă” este cea a unui concurs ideal între infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal.

Argumente invocate:

În momentul introducerii, chiar ilegale, pe teritoriul României de produse (*bunuri sau mărfuri*) accizabile care, totodată, trebuie supuse unui regim vamal, se nasc în persoana autorului faptei două obligații fiscale, respectiv datoria vamală și acciza. Acestea sunt, de altfel, expresii ale valorilor sociale ocrotite prin cele două legi speciale, Codul fiscal și Codul vamal, inclusiv prin norme cu caracter penal.

Încălcarea acestor valori sociale prin săvârșirea unor fapte care îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, respectiv de art. 270 alin. (3) din Codul vamal, ținând seama și de caracterul de legi speciale al acestor acte normative este argumentul pentru reținerea celor două infracțiuni în concurs ideal.

În consecință, pledează pentru reținerea concursului ideal de infracțiuni valorile sociale diferite ocrotite prin cele două legi cu caracter special (*regimul fiscal și cel vamal*), absența unității de interes juridic protejat.

Acestea sunt, totodată, și argumente care exclud un raport de absorbție între cele două infracțiuni, în oricare dintre variante (*a infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Codul vamal în infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și invers*). La aceste argumente se adaugă și faptul că, *in abstracto*, oricare dintre infracțiunile menționate se poate consuma fără absorbția celeilalte datorită elementelor de diferență situate la nivelul obiectului material (*cel al infracțiunii de contrabandă, deși îl include pe cel al infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, este mai larg decât acesta, nefiind circumscris exclusiv produselor accizabile, ci tuturor bunurilor sau mărfurilor care trebuie supuse unui regim vamal; al premisei atașate acestui obiect — în cazul contrabandei, acela de a proveni din aceasta și care nu este necesar în cazul infracțiunilor reglementate de Codul fiscal*), al subiectului activ care, în cazul infracțiunii de contrabandă, este supus condiției de a cunoaște proveniența ilicită a bunurilor sau mărfurilor, condiție indiferentă în cazul infracțiunilor reglementate de Codul fiscal.

Reținând în concurs ideal infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal, autorul, condamnat sub această încadrare juridică, va fi obligat și la plata accizei și datoriei vamale, obligații care îi incumbă și care sunt exigibile astfel cum s-a arătat în cele ce preced.

Faptul recuperării sumelor ce reprezintă obiectul obligației fiscale (acciză), respectiv vamale exclude posibilitatea reținerii, în concurs, și a infracțiunii de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005.

Această infracțiune incriminează ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile dacă s-a realizat în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale. Conform art. 2 lit. e) din Legea nr. 241/2005, obligațiile fiscale sunt cele prevăzute exclusiv de Codul fiscal și Codul de procedură fiscală, printre acestea regăsindu-se și acciza (*art. 2 alin. (1) lit. g) din Codul fiscal*).

Or, sustragerea de la plata accizei, prin ascunderea bunului sau sursei impozabile sau taxabile, se realizează într-o manieră particulară prin săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal.

Într-adevăr, această infracțiune este o modalitate faptică de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 (*deținerea în afara antrepozitului fiscal de produse accizabile, pentru care accizele nu au fost percepute conform legii, fapt care face exigibilă obligația de plată a accizei, reprezintă o ascundere a bunului taxabil în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale*), însă ea a fost reglementată

distinct printr-o normă cu caracter special care va exclude de la aplicare norma cu caracter general, respectiv art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005.

Reținerea ambelor infracțiuni, atât a art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Legea nr. 571/2003, cât și a art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 ar avea caracter redundant, ilustrând un concurs de calificări sau de texte care se rezolvă prin aplicarea principiului *specialia generalibus derogant*.

Astfel, opinia transmisă Înaltei Curți arată că „încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (*deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat*), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă”, este cea a unui concurs ideal între infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal.

6. Raportul asupra recursului în interesul legii

Punctul de vedere exprimat de judecătorul raportor este în sensul reținerii unui concurs ideal între infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal.

Argumente:

Infracțiunea prevăzută în art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal constă în: „*deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit titlului VII, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, peste 1 kg tutun de fumat, alcool etilic peste 40 litri, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare de alcool peste 300 litri, băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri, peste 300 litri.*”

Litera l) a acestui articol a fost modificată prin pct. 86 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 125/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, începând cu data de 1 ianuarie 2012.

Anterior modificării Codului fiscal prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale, o astfel de faptă **nu era prevăzută ca infracțiune**.

În art. 220 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură fiscală, anterior modificării acestuia prin Ordonanța Guvernului nr. 29/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, era calificată drept contravenție: „*deținerea în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării potrivit Titlului VII din Codul fiscal, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false*”.

a) **Obiectul juridic** al acestei infracțiuni îl constituie relațiile sociale care reglementează desfășurarea normală a obligațiilor financiare și fiscale dintre contribuabili și stat cu privire la impozite și alte contribuții legale determinate de operațiunile cu produse accizabile.

b) **Obiectul material** constă în produse accizabile supuse marcării potrivit titlului VII din Codul fiscal, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false.

c) Subiecții infracțiunii

Subiecții raportului juridic fiscal sunt enunțați de art. 17 din Codul de procedură fiscală, fiind: statul, unitățile administrativ-teritoriale, contribuabilul și alte persoane care dobândesc drepturi și obligații în cadrul acestui raport.

Subiectul pasiv al infracțiunii este statul, în calitate de titular al valorilor sociale ocrotite, reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, prin Agenția Națională de Administrare Fiscală și unitățile sale subordonate cu personalitate juridică.

Subiectul activ al infracțiunii poate fi orice persoană fizică sau juridică care îndeplinește condițiile generale pentru a răspunde

din punct de vedere penal, pentru că legea nu se referă la vreo calitate specială a făptuitorului.

În practica judiciară au existat opinii diferite cu privire la calitatea de subiect activ al acestei contravenții.

Opiniile contradictorii au fost generate de dispozițiile art. 221 alin. (2) din Codul de procedură fiscală, anterior modificării acestora prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2009 privind îmbunătățirea procedurilor fiscale și diminuarea evaziunii fiscale, conform căreia „*sanctiunile contravenționale prevăzute la art. 219 și art. 220 se aplică persoanelor fizice sau persoanelor juridice care au calitatea de subiect juridic fiscal*”.

Practica neunitară a condus la promovarea unui recurs în interesul legii, iar Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat prin Decizia nr. LXI (61) din 24 septembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 7 aprilie 2008.

Prin această decizie s-a stabilit că: „*dispozițiile art. 190 alin. (1) lit. c) devenit art. 220 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură fiscală, republicat, raportate la prevederile art. 191 alin. (2), devenit art. 221 alin. (2) din același cod, se interpretează în sensul că persoana care nu are calitatea de antrepozitar sau comerciant nu este subiect activ al contravenției de deținere în afara antrepozitului fiscal ori de comercializare a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, potrivit Titlului VII din Codul fiscal*”.

Comparând reglementarea contravenției și conținutul infracțiunii în vigoare se poate constata că, în cazul infracțiunii, legiuitorul a prevăzut deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile nemarcate, marcate necorespunzător ori cu marcaje false și peste anumite limite.

Prin urmare, judecătorul-raportor a arătat că nu împărtășește opinia unor instanțe de judecată (ale căror hotărâri se regăsesc în anexe), care au dispus achitarea pentru infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, motivând că fapta unei persoane de a deține o anumită cantitate de țigări nu întrunește elementele constitutive ale acestei infracțiuni, întrucât acea persoană nu avea un antrepozit fiscal constituit potrivit legii.

Important de precizat este că, potrivit legislației în vigoare, dispozițiile legale care au fundamentat Decizia nr. LXI din 24 septembrie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au modificat.

Astfel, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2009 s-au modificat dispozițiile titlului X — „Sanctiuni” din Codul de procedură fiscală, inclusiv prevederile art. 221 alin. (2) care au făcut obiectul recursului în interesul legii evocat mai sus.

Potrivit art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2009, articolul 221 alin. (2) teza I din Codul de procedură fiscală a fost modificat cu următorul cuprins: „*sanctiunile contravenționale prevăzute la art. 219—220 se aplică, după caz, persoanelor fizice sau persoanelor juridice*”.

Prin Ordonanța Guvernului nr. 29/2011 a fost abrogată contravenția de deținere în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit titlului VII din Codul fiscal, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, prevăzută de art. 220 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură fiscală, dar prin Ordonanța Guvernului nr. 30/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale aceași contravenție a fost introdusă prin art. 221³ alin. (2) lit. b) din Codul fiscal, menținându-se și o dispoziție identică în ceea ce privește sancționarea acesteia.

În art. 221⁴ alin. (2) teza I din Codul fiscal se prevede că: „*sanctiunile contravenționale prevăzute la art. 221³ se aplică, după caz, persoanelor fizice sau persoanelor juridice*”.

Prin urmare, spre deosebire de legislația anterioară, ce a generat promovarea recursului în interesul legii, legiuitorul nu a mai limitat aplicarea contravenției în cauză doar persoanelor fizice sau persoanelor juridice care au calitatea de subiect juridic fiscal.

În aceste condiții, recursul în interesul legii soluționat prin Decizia LXI din 24 septembrie 2007 nu își mai găsește aplicarea.

În acest sens, s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 585 din 5 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 617 din 31 august 2011, soluționând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 46/2009, care au modificat alin. (2) al art. 221 din Codul de procedură fiscală.

Curtea Constituțională a apreciat că intervenția legiuitorului asupra dispozițiilor legale a căror aplicare a generat o practică neunitară a instanțelor judecătorești, chiar dacă aceasta a fost înlăturată prin decizia instanței supreme, „*s-a exercitat în limitele constituționale prevăzute de art. 61 coroborat cu art. 115 din Legea fundamentală, referitoare la Parlament — autoritate legiuitoare primară, respectiv la Guvern — legiuitorul delegat*”.

De asemenea, Curtea Constituțională a stabilit că autoritatea de lucru judecat de care se bucură Decizia LXI din 24 septembrie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție în ceea ce privește modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor Codului de procedură fiscală este una absolută pe toată durata de existență a normei care a făcut obiectul deciziei. Sancționarea persoanei fizice subiect activ al contravenției de deținere în afara antrepozitului fiscal ori de comercializare a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, indiferent dacă are sau nu calitatea de antrepozitar sau comerciant, este determinată de survenirea unui eveniment legislativ care elimină soluția legislativă ce a fundamentat decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție, aspect ce nu contravine cu nimic autorității de lucru judecat al acesteia văzute ca garanție a principiului neretroactivității legii.

Prezentarea modificărilor legislative în materia sancționării contravenției, care în prezent se aplică oricărei persoane fizice, indiferent dacă are sau nu calitatea de antrepozitar sau comerciant, este un argument în plus pentru a constata că în materia incriminării aceleiași fapte ca infracțiune în art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, subiectul activ al acesteia este unul general, necircumstanțiat, putând fi orice persoană fizică sau juridică în privința căreia sunt îndeplinite condițiile generale ale răspunderii penale, indiferent dacă are sau nu are calitatea de antrepozitar sau de comerciant.

d) **Latura obiectivă** a infracțiunii se caracterizează prin elementul material care constă în acțiunea de „*deținere în afara antrepozitului fiscal*” a produselor accizabile în mod contrar dispozițiilor legale.

e) **Latura subiectivă** se poate realiza numai sub forma intenției, care poate fi directă sau indirectă.

f) **Regimul sancționator** — infracțiunea se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 4 ani, iar tentativa nu este sancționată.

Așa cum s-a arătat, această infracțiune a fost introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2010. În expunerea de motive a ordonanței de urgență s-a arătat că s-a dorit reglementarea unor noi infracțiuni și contravenții, precum și redefinirea sistemului sancționator al anumitor acțiuni sau inacțiuni, respectiv:

— înlocuirea răspunderii contravenționale pentru anumite fapte prevăzute de Codul de procedură fiscală cu răspunderea penală, prin instituirea unor noi infracțiuni în Codul fiscal;

— reglementarea competenței constatării faptelor ce pot constitui infracțiuni în condițiile art. 296¹ din Codul fiscal la

nivelul organelor de urmărire penală și al organelor fiscale din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală;

— reglementarea unor noi infracțiuni în Codul vamal.

Prin aceeași Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 54/2010 a fost incriminată infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Codul vamal ca infracțiune asimilată infracțiunii de contrabandă.

Art. 270 alin. (3) din Codul vamal incriminează colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia, asimilând faptele enumerate cu infracțiunea de contrabandă și prevăzând o pedeapsă de la 2 la 7 ani închisoare.

a) **Obiectul juridic** îl constituie relațiile sociale de natură economică ce reglementează regimul vamal.

b) **Obiectul material** este reprezentat de bunurile care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

c) **Subiecții infracțiunii**

Subiectul pasiv principal este statul prin organele sale specializate, reținând că, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, s-a produs o reorganizare a Direcției Naționale a Vămile, aceasta fiind preluată în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, agenție ce înglobează în structura sa direcții ce se ocupă de combaterea evaziunii fiscale, a fraudei fiscale și a fraudei vamale.

Subiectul activ poate fi orice persoană fizică căreia i se poate angaja răspunderea penală, în condițiile normelor generale de drept penal.

d) **Latura obiectivă** a infracțiunii

Elementul material este reprezentat printr-o multitudine de acțiuni, constând în colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

e) **Latura subiectivă**

Această infracțiune poate fi comisă cu vinovăție sub forma intenției directe, calificată prin îndeplinirea condiției ca făptuitorul să cunoască faptul că bunurile provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

f) **Regimul sancționator**

Infracțiunea se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

Cu privire la incriminarea în Codul vamal a infracțiunilor de contrabandă și a celor asimilate acesteia se remarcă faptul că în Codul vamal nu se mai regăsește o prevedere cu același conținut ca al art. 182 din vechiul Cod vamal al României.

În vechea reglementare se stabilea că: „*în cazul în care trecerea peste frontieră a unor anumite mărfuri sau bunuri constituie infracțiuni cuprinse în alte legi, fapta se pedepsește în condițiile și cu sancțiunile prevăzute în acele legi, dacă sunt mai aspre*”.

În art. 278 din actuala reglementare (Codul vamal) se arată doar că: „*dispozițiile secțiunii care cuprind infracțiunile la regimul vamal se completează cu prevederile Codului penal al României, precum și cu dispozițiile penale prevăzute în alte legi speciale*”.

Față de aceste modificări se poate constata că legiuitorul a înțeles să promoveze soluția concursului de infracțiuni pentru situațiile în care anterior se recunoștea doar un concurs de texte.

Din reglementarea celor două infracțiuni analizate mai sus rezultă că **obiectul material** al infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal îl reprezintă **produse accizabile**.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 270 alin. (3) din Codul vamal îl reprezintă **bunurile sau mărfurile care trebuie să fie plasate sub un regim vamal** și care, totodată, provin din contrabandă.

Acciza este reglementată de Codul fiscal, iar **regimul vamal** este reglementat de Codul vamal, legi speciale care protejează valori sociale diferite.

Următoarele noțiuni sunt necesar a fi explicate din perspectiva reglementărilor în vigoare incidente:

Produsele accizabile [*alcool, băuturi alcoolice și tutun prelucrat, conform art. 206² lit. a) și b) din Codul fiscal*] sunt supuse accizei din momentul importului acestora, chiar neregulamentar [*art. 206⁵ lit. b) și art. 206⁷ alin. (1) lit. d) din același act normativ*]. Mai mult, deținerea de produse accizabile în afara antrepozitului fiscal, pentru care nu se face dovada percepției accizelor, atrage plata acestora [*art. 206²¹ alin. (7) din Codul fiscal*].

Conform art. 206⁶ alin. (1) din Codul fiscal, acciza este exigibilă în momentul eliberării pentru consum care, potrivit art. 206⁷ alin. (1) lit. b) și d) din același act normativ, are înțelesul de deținere de produse accizabile în afara unui regim suspensiv de accize pentru care accizele nu au fost percepute [*lit. b)*], respectiv importul de produse accizabile, chiar și neregulamentar, cu excepția cazului în care produsele accizabile sunt plasate, imediat după import, în regim suspensiv de accize [*lit. d) a art. 206⁷ alin. (1), anterior menționată*].

Din coroborarea pct. 4 și 11 ale art. 206³ din Codul fiscal rezultă că antrepozitul fiscal constituie un regim suspensiv de accize.

În consecință, deținerea de produse accizabile în afara antrepozitului fiscal exclude existența unui regim suspensiv de accize și naște, în persoana care deține astfel produsele accizabile, obligația de plată a accizei [*art. 206⁹ alin. (1) lit. b) din Codul fiscal*]. Acciza devine exigibilă, așa cum s-a arătat anterior, din momentul deținerii [*art. 206⁶ alin. (1) coroborat cu art. 206⁷ alin. (1) lit. b) și art. 206²¹ alin. (7) din Codul fiscal*], fie din momentul importului, chiar și neregulamentar [*art. 206⁶ alin. (1) coroborat cu art. 206⁷ alin. (1) lit. d) și art. 206²¹ alin. (7) din același cod*].

În condițiile în care produsele accizabile deținute în afara antrepozitului fiscal sunt nemarcate ori au marcaje necorespunzătoare sau false și, totodată, depășesc și limitele cantitative prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni.

Obiectul recursului în interesul legii are ca premisă condiția provenienței din **contrabandă** a produselor accizabile.

Conform art. 71 din Codul vamal, mărfurilor străine introduse în țară li se atribuie o destinație vamală. Potrivit art. 4 pct. 19 lit. a) din același cod, destinația vamală poate fi plasarea mărfurilor sub un regim vamal, iar regimul vamal, conform art. 4 pct. 20 lit. a), poate fi punerea în liberă circulație.

Punerea în circulație a mărfurilor supuse dreptului de import dă naștere datoriei vamale la import, conform art. 223 alin. (1) din Codul vamal.

Totuși, chiar și introducerea ilegală pe teritoriul vamal al României a mărfurilor supuse dreptului de import dă naștere datoriei vamale la import, conform art. 224 alin. (2) din Codul vamal.

Potrivit aspectelor mai sus evocate rezultă că în momentul introducerii, chiar ilegale, pe teritoriul României de produse accizabile și care, în același timp, trebuie supuse unui regim vamal, în persoana autorului faptei se nasc două obligații, respectiv **datoria vamală și acciza**, expresia valorilor sociale

diferite, ocrotite prin cele două legi speciale, Codul fiscal și Codul vamal.

Încălcarea acestor valori sociale este pedepsită, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile, de dispozițiile art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și ale art. 270 alin. (3) din Codul vamal, cele două infracțiuni aflându-se în concurs ideal.

Judecătorul-raportor a arătat că nu opinează în sensul că ar opera un raport de absorbție între cele două infracțiuni, în oricare variante, pornind de la absența unității de interes juridic protejat.

Oricare dintre aceste infracțiuni se poate consuma fără cealaltă, datorită diferențelor de obiect material, dar și de subiect activ care, în cazul infracțiunii de contrabandă, este supus condiției de a cunoaște proveniența ilicită a bunurilor sau mărfurilor.

În ceea ce privește latura civilă a acestor infracțiuni, remarcăm că în toate hotărârile anexate instanțele au dispus obligarea autorului condamnat pentru ambele infracțiuni atât la plata accizei, cât și la **plata datoriei vamale**.

Pornind de la această constatare, respectiv recuperarea atât a obligației fiscale, cât și a obligației vamale, opinăm că **nu se poate reține, în concurs cu cele două infracțiuni analizate mai sus, și infracțiunea de evaziune fiscală, prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005.**

Această infracțiune incriminează „*ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile*” realizată „*în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale*”.

Art. 2 lit. e) din Legea nr. 241/2005 definește noțiunea de „*obligații fiscale*” ca reprezentând „*obligațiile prevăzute de Codul fiscal și de Codul de procedură fiscală*”, printre acestea regăsindu-se și **acciza** [art. 2 alin. (1) lit. g) din Codul fiscal].

Sustragerea de la plata accizei este reglementată însă, în condiții speciale, prin săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, or norma cu caracter special exclude norma cu caracter general, respectiv art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005.

Există deci, în această materie, un concurs de calificări și de texte incriminatoare, iar principiul *specialia generalibus derogant* face imposibilă reținerea ambelor infracțiuni.

În hotărârile judecătorești în care ambele infracțiuni au fost reținute în concurs [atât art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005, cât și art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal] s-a argumentat că infracțiunea din Codul fiscal nu prevede expres cerința scopului sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, regăsită doar în conținutul constitutiv al infracțiunii de evaziune fiscală.

Chiar dacă această cerință nu apare, în mod formal, în conținutul infracțiunii prevăzute de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal, el este însă subînțeles, pornind de la dispozițiile art. 206²¹ alin. (2) din Codul fiscal, conform cărora, când acciza nu a fost plătită, deținerea produselor accizabile poate avea loc doar într-un antrepozit fiscal.

Prin urmare, deținerea unor astfel de produse în afara antrepozitului fiscal include intenția și scopul sustragerii de la plata accizei.

Un alt argument din hotărârile judecătorești care au reținut în concurs cele două infracțiuni a avut în vedere împrejurarea că a considera că infracțiunea prevăzută în art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal absoarbe în conținutul său infracțiunea de evaziune fiscală ar însemna ca aceeași soluție să fie reținută și în cazul contravenției prevăzute în art. 221³ alin. (2) lit. b) din Codul fiscal, singura distincție dintre conținutul infracțiunii și al contravenției fiind numărul și cantitatea de produse accizabile nemarcate fiscal deținute în afara antrepozitului fiscal.

S-a considerat că o asemenea soluție ar fi inacceptabilă, permițând să rămână nesancționate din punct de vedere penal persoane care ascund bunuri ori sursa impozabilă sau taxabilă,

deși acționează în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Judecătorul-raportor a arătat că nu împărtășește acest punct de vedere pornind de la principiul *non bis in idem*, transpus și în prevederile art. 4 din Protocolul nr. 7 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Acest articol consacră dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori, statuând că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluși stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Legea și procedura „penală” de care vorbește articolul respectiv au un înțeles identic cu cel al „acuzăției în materie penală” din art. 6 și 7 ale Convenției.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului determină dacă fapta intră în domeniul materiei penale în funcție de criterii alternative, respectiv calificarea juridică a infracțiunii litigioase în dreptul național, natura acesteia și severitatea sancțiunii aplicabile.

Aspectul cu privire la care există unanimitate în doctrina și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, întărită și de unele decizii de speță ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, este acela că o faptă nu poate fi calificată concomitent ca fiind de natură penală și contravențională, fiind astfel nelegală aplicarea unei duble sancțiuni.

Revenind la argumentul analizat, apreciem că el nu poate fi reținut fiindcă ar însemna să admitem că în situația în care numărul și cantitatea de produse accizabile nemarcate fiscal deținute în afara antrepozitului fiscal sunt situate sub limita prevăzută pentru infracțiune, fapta constituind deci contravenția prevăzută în art. 221³ alin. (2) lit. b) din Codul fiscal, ar putea constitui în același timp și infracțiunea prevăzută în art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005, ceea ce ar încălca flagrant principiul *non bis in idem*.

Față de considerentele expuse, prin proiectul propus prin raportul întocmit în cauză, s-a avut în vedere următoarea soluție:

Încadrarea juridică a faptei persoanei fizice care deține în afara antrepozitului fiscal (*deși nu are calitatea de antrepozitar autorizat*), peste limitele prevăzute de lege, produse accizabile nemarcate și care provin din contrabandă este cea a unui concurs ideal între infracțiunea prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l) din Codul fiscal și art. 270 alin. (3) din Codul vamal.

7. Înalta Curte de Casație și Justiție

Pentru soluționarea prezentului recurs în interesul legii, s-a stabilit termen de judecată la 18 noiembrie 2013, dată la care completul competent să judece recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut dosarul în pronunțare asupra recursului în interesul legii, stabilind următoarele:

Art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 incriminează fapta de evaziune fiscală, constând în ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile, săvârșită în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Potrivit art. 270 alin. (3) din Codul vamal sunt asimilate infracțiunii de contrabandă și se pedepsesc potrivit alin. (1) al aceluiași articol colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, cunoscând că provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

Infracțiunea din Codul fiscal, prevăzută de art. 296¹ alin. (1) lit. l), constă în deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit titlului VII, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limita a 10.000 de țigarete [...] și se sancționează cu închisoare de la 1 an la 4 ani.

Pentru combaterea evaziunii fiscale legiuitorul a incriminat, în mod general, sustragerea de la plata taxelor și impozitelor în Legea nr. 241/2005 și, respectiv, a incriminat în alte legi speciale modalități concrete de sustragere de la plata taxelor, infracțiunile din aceste legi constituind forme specifice de evaziune fiscală.

Omisinea plății taxelor datorate este, așadar, incriminată atât în Codul fiscal, cât și în Legea nr. 241/2005, respectiv în Codul vamal. Astfel, infracțiunea din Codul fiscal [art. 296¹ alin. (1) lit. I), deținerea de bunuri accizabile în afara antrepozitului fiscal] este un act preparator al evaziunii fiscale incriminat distinct. Situația premisă se referă la depozite clandestine de produse accizabile, rezultate din producerea fără forme legale sau scoaterea din antrepozite fiscale fără forme legale a unor produse supuse accizării. Dacă proveniența acestor bunuri este contrabanda, se va reține numai această infracțiune (art. 270 din Codul vamal), în conținutul său [alin. (3)] intrând și depozitarea bunurilor accizabile sustrate de la controlul vamal.

Evaziunea fiscală reprezintă incriminarea generală în cazul omisiunii plății taxelor și impozitelor cu privire la bunuri aflate pe teritoriul României, iar infracțiunea de contrabandă reprezintă o infracțiune complexă cu privire la omisiunea plății aceluiași taxă și impozite, dacă bunurile au fost introduse în țară în mod fraudulos. Contrabanda reprezintă astfel o normă complexă de incriminare a unei modalități specifice de sustragere de la plata taxelor, și anume prin introducerea bunurilor cu încălcarea regimului juridic al frontierei.

Obiectul juridic al infracțiunii de evaziune fiscală este diferit de cel al infracțiunii de contrabandă doar prin faptul că în cazul infracțiunii de contrabandă se apără și regimul frontierei de stat, nu numai regimul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat.

Obiectul juridic al infracțiunii de contrabandă este diferit de cel al infracțiunii de deținere de bunuri accizabile în afara antrepozitului fiscal, fără a fi marcate ori marcate necorespunzător sau cu marcaje false, peste limita a 10.000 de țigarete, doar prin faptul că în cazul infracțiunii de contrabandă se apără și regimul frontierei de stat, nu numai regimul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat. Astfel, obligațiile fiscale definite de Legea nr. 241/2005 în art. 2 lit. e) (obligații fiscale sunt obligațiile prevăzute de Codul fiscal și de Codul de procedură fiscală) includ taxele vamale prevăzute de Codul vamal. Taxele vamale sunt incluse în Codul de procedură fiscală, în art. 1 alin. (2) prevăzându-se că prezentul cod se aplică și pentru administrarea drepturilor vamale, iar în art. 2 alin. (2), că prezentul cod constituie procedura de drept comun pentru administrarea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat. TVA și accizele intră la bugetul general consolidat al României.

Obiectul juridic complex al infracțiunii de contrabandă apare ca evident prin compararea infracțiunilor prevăzute în art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României și infracțiunilor din Codul vamal. Astfel, art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001 prevede că prin *infracțiune de frontieră* se înțelege fapta prevăzută de lege ca infracțiune, săvârșită în scopul trecerii ilegale peste frontiera de stat a persoanelor, mijloacelor de transport, mărfurilor sau altor bunuri, iar art. 8 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 105/2001, că trecerea frontierei de stat a mijloacelor de transport, mărfurilor și altor bunuri se face cu respectarea legilor care reglementează regimul vamal.

Ambele infracțiuni presupun o conduită ilicită comună, descrisă ca atare în elementul material din conținutul constitutiv. În plus, infracțiunea din Codul vamal are în vedere un scop specific, și anume sustragerea de la plata taxelor datorate

statului. Astfel, deși infracțiunea de frontieră presupune acea faptă prin care se incriminează trecerea ilegală peste frontiera de stat a mărfurilor, contrabanda, prin care se incriminează aceeași conduită, este inclusă în Codul vamal în considerarea sustragerii de la plata taxelor datorate statului. În art. 270 alin. (3) din Codul vamal, legiuitorul a incriminat astfel o formă de tănuire a bunurilor provenind din contrabandă, având aceleași cerințe referitoare la obiectul juridic cu cele de la infracțiunea de contrabandă.

Elementul material al infracțiunii de contrabandă constă în introducerea sau scoaterea din țară, prin orice mijloace, a bunurilor sau mărfurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, sau introducerea sau scoaterea din țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, incluzând deci deținerea produselor accizabile supuse marcării.

Elementul material al infracțiunii de evaziune fiscală prevăzute în art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005 constând în ascunderea bunului sau a sursei impozabile sau taxabile se realizează prin deținerea bunurilor cunoscând că provin din contrabandă, deci că au fost sustrate de la controlul vamal.

Elementul material al infracțiunii prevăzute în art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal constă în deținerea sau comercializarea produselor accizabile supuse marcării, iar la infracțiunea asimilată contrabandei, art. 270 alin. (3) din Codul vamal, elementul material constă în colectarea, deținerea, producerea, transportul, preluarea, depozitarea, predarea, desfacerea și vânzarea bunurilor sau mărfurilor cunoscând că provin din contrabandă, deci că au fost sustrate de la controlul vamal.

Elementul material al laturii obiective al infracțiunii asimilate contrabandei este mai larg față de cel al infracțiunii de deținere în afara antrepozitului fiscal a produselor accizabile supuse marcării, fără a fi marcate ori marcate necorespunzător sau cu marcaje false, peste limita a 10.000 de țigarete.

Având în vedere obiectul juridic mai larg al infracțiunii de contrabandă, modalitatea specifică de realizare a elementului material care se încadrează atât în deținere în afara antrepozitului fiscal — art. 296¹ alin. (1) lit. I) din Codul fiscal cât și în contrabandă, infracțiunea de contrabandă este o infracțiune complexă, care include deținerea bunurilor în afara antrepozitului, dacă proveniența acestor bunuri este contrabanda.

Contrabanda, atât în varianta tip, cât și în cazul infracțiunii asimilate contrabandei, reprezintă astfel o infracțiune complexă, prin care se incriminează o modalitate specifică de sustragere de la plata taxelor, și anume prin introducerea sau deținerea bunurilor (atât a produselor accizabile, cât și a celor care nu sunt purtătoare de accize), care au intrat în țară cu încălcarea regimului juridic al frontierei.

Deținerea de bunuri accizabile în afara antrepozitului fiscal reprezintă incriminarea generală în cazul omisiunii plății taxelor și impozitelor pentru acest tip de bunuri, iar infracțiunea de contrabandă (atât în cazul variantei-tip, cât și în cel al infracțiunii asimilate celei de contrabandă) reprezintă o infracțiune complexă ce include în obiectul juridic și în elementul material al laturii obiective atât omisiunea plății aceluiași taxă și impozite (ce se regăsesc fie în conținutul constitutiv al infracțiunii de evaziune fiscală, dacă nu este vorba despre produse accizabile supuse marcării, cărora să le lipsească marcajul corespunzător, fie în conținutul constitutiv al deținerii de bunuri în afara antrepozitului fiscal, dacă este vorba despre produse accizabile supuse marcării și care sunt marcate necorespunzător), cât și introducerea acestora în țară în mod fraudulos.

Încălcarea regimului vamal prin omisiunea declarării la frontieră (primul birou vamal) a bunurilor provenind din afara Uniunii Europene este, după caz, un act preparator al evaziunii fiscale sau chiar un act consumat de evaziune fiscală, motiv pentru care reținerea infracțiunii de contrabandă (art. 270 din Codul vamal) nu mai poate face incidente prevederile art. 9 din Legea nr. 241/2005, elementul material al evaziunii fiscale, ca și scopul săvârșirii infracțiunii (obținerea unor avantaje patrimoniale prin neplata sumelor datorate ca obligații fiscale) fiind incluse în elementul material și scopul infracțiunii de contrabandă.

Un argument important al punctului de vedere exprimat de către Parchetul General este acela că, în cazul reținerii unui concurs de infracțiuni, ar fi recuperate toate taxele datorate

bugetului de stat. Argumentul nu este susținut însă de practica Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la cele două infracțiuni și nici de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Taxele sunt datorate în considerarea bunurilor respective, iar nu în considerarea încadrării juridice dată faptei.

În sensul soluției care decurge din argumentele mai sus prezentate și asupra căreia Înalta Curte va statua, s-a pronunțat și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, prin hotărârile: din 3 martie 2005, Papismedov și alții, C-195/03; din 2 aprilie 2009, Veli Elshani, C-459/07; din 4 martie 2004, Viluckas și Jonusas, C-238/02 și C-246/02; din 29 aprilie 2010, Dansk Transport og Logistik, C-230/08.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 414⁴ și art. 414⁵ din Codul de procedură penală, astfel cum a fost modificat și completat prin Legea nr. 202/2010,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

în numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău și, în consecință, stabilește că: Fapta de a deține în afara antrepozitului fiscal produse accizabile supuse marcării, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false, peste limitele prevăzute de lege, cunoscând că acestea provin din contrabandă, constituie infracțiunea prevăzută în art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

Obligatorie, potrivit art. 414⁵ alin. 4 din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 18 noiembrie 2013.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

LIVIA DOINA STANCIU

Magistrat-asistent,
Monica Eugenia Ungureanu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

